

EXIT – POIS PROSTITUUTIESTA RY:N TOIMINTAKERTOMUS 2018

hyväksytty Exit – pois prostituutiosta ry:n kevätkokouksessa 25.4.2019

Vuonna 2018 kymmenen vuotta täyttänyt Exit – pois prostituutiosta ry perustettiin 2008 tarkoituksenaan edistää prostituutiosta toimivien irrottautumista prostituutiosta. Järjestö työskentelee seksuaalisen kaltoinkohtelun ja prostituution vähentämiseksi keskittymällä ennaltaehkäisyyn, tuki- ja neuvontatyöhön sekä tiedottamis- ja vaikuttamistyöhön. Nuorten parissa on työskennelty vuodesta 2010 (Nuorten Exit). Vuonna 2017 toiminta laajentui päihteiden aktiivikäyttäjien parissa toimivan Usva-hankkeen myötä.

Sosiaali- ja terveysministeriön Veikkauksen tuotoilla rahoittaman toiminnan lisäksi Exit ry oli vuonna 2018 suomalaisena yhteistyökumppanina mukana Euroopan komission rahoittamassa kaksivuotisessa Disrupt Demand -projektissa, joka tarkoituksena oli edistää prostituution ja ihmiskaupan vähentämistä tutkimalla keinoja puuttua niiden kysyntään. Yhdistys osallistui myös prostituutiosta käytävään yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä toimi asiantuntijana seksuaaliseen kaltoinkohteluun liittyvissä kysymyksissä.

Exit ry:n toiminnan tavoitteena on ollut kehittää sekä ennaltaehkäiseviä työmuotoja että tukityötä. Työ- ja toimintamuotojen kehittyessä on ymmärretty seksuaalisen kaltoinkohtelun, vastikkeellisen seksin ja prostituution linkittyminen. Seksuaalinen kaltoinkohtelu kattaa sekä seksuaalirikokset että muut seksuaalista itsemääräämisoikeutta ja ymmärrystä rikkovat kokemukset.

Pelottelun ja uhkakuvien sijaan Exit ry:n toiminnassa vahvistetaan haavoittuvassa asemassa olevien nuorten ja nuorten aikuisten omia rajoja ja kykyä toimia. Puhumalla asioista rohkeasti puretaan myyttejä ja vähennetään kaltoinkohteluun liittyviä häpeän kokemuksia. Ennaltaehkäisevässä työssä tarjotaan tietoa seksuaalioikeuksista, seksuaalisesta kaltoinkohtelusta ja omista rajoista.

Asiakkaita ovat tällä hetkellä nuoret sekä nuoret aikuiset päihteiden aktiivikäyttäjät. Työtä toteutetaan asiakkaiden omissa toimintaympäristöissä: verkossa, kouluissa, nuorten tapahtumissa sekä päihde- ja asunnottomuuspalveluissa. Järjestö kouluttaa ja tiedottaa myös ammattilaisia seksuaalisen kaltoinkohtelun tunnistamisesta ja puheeksi ottamisesta. Tavoitteena on muuttaa keskustelu- ja asenneilmapiiriä nostamalla aihe esiin, tarjoamalla oikeaa tietoa ja vahvistamalla ammattilaisten valmiuksia.

Suuri osa seksuaalista kaltoinkohtelua kohdanneista ei koskaan kerro tapahtuneesta kenellekään. Tarjoamalla tukea nimettömästi ja luottamuksellisesti mahdollistamme avun saavutettavuuden. Exit ry:n keskeinen viesti on, että myös seksuaalisen kaltoinkohtelun ja väkivallan kokemuksista on mahdollisuus selviytyä.

1. TOIMINNAN ARVOT

FEMINISMI

Muutamme yhteiskuntaa niin, että sukupuolten välinen tasa-arvo ja ihmisten yhdenvertaisuus saavutetaan. Tämä tehdään purkamalla eriarvoisuutta tuottavia ja ylläpitäviä valtarakenteita, normeja ja stereotyyppioita.

SEKSUAALINEN ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUS

Vahvistamme seksuaalista itsemääräämisoikeutta. Jokaisella on oikeus koskemattomuuteen ja vapaus päättää itse omasta seksuaalisuudestaan toisten itsemääräämisoikeutta kunnioittaen.

ROHKEUS

Uskallamme ottaa kantaa ja vaikeita asioita puheeksi. Rohkaisemme muita kertomaan kokemuksistaan ja ajatuksistaan turvallisesti.

OSALLISUUS

Työskentelemme toimijuutta vahvistaen ja yhteistä asiantuntijuutta rakentaen vuorovaikutuksessa muiden kanssa.

VASTUULLISUUS

Toimimme vastuullisesti omia ja toisten rajoja kunnioittaen. Edistämme vastuullisuuteen oppimista yksilötasolla ja yhteiskunnassa.

2. HALLINTO, TALOUS JA TIIMI

Exit – pois prostituutiosta ry:n pääasiallinen rahoitus tulee Sosiaali- ja terveysministeriöltä Veikkauksen tuotoista. Vuonna 2018 Nuorten Exit sai Sosiaali- ja terveysministeriöltä kohdennettua toiminta-avustusta 251 000 euroa ja Usva-hanke c-avustusta 120 000 euroa. Nuorten Exit sai vuodelle 2018 toiminta-avustukseen 53 000 euron korotuksen.

Vuonna 2018 päättyneeseen kaksivuotiseen Disrupt Demand –hankkeeseen Exit ry sai Euroopan komissiolta avustusta yhteensä noin 25 000 euroa. Lisäksi Kari Mattilan säätiö tuki Disrupt Demand –hanketta 2500 euron avustuksella vuonna 2018.

Exit – pois prostituutiosta ry:n tilinpäätös vuonna 2018 oli 561,19 euroa ylijäämäinen.

Exit ry:n kevätkokous pidettiin 26.4.2018 ja syyskokous 11.10.2018. Hallitus piti 15 kokousta, joista neljä oli sähköpostikokouksia. Hallitukseen kuuluivat Laura Rapo (puheenjohtaja), Henna Leppämäki (varapuheenjohtaja), Elina Aaltio, Tanja Lehtoranta, Outi Mustonen, Anu Niilo-Rämä (henkilöstövastaava), Annukka Tapiola, Sonja Tihveräinen ja Piia Vaara. Työvaliokunnan muodostivat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, henkilöstövastaava ja toiminnanjohtaja.

Exit ry:n henkilöstössä tapahtui vuoden aikana useita muutoksia ihmisten siirtyessä uusiin tehtäviin muihin organisaatioihin. Tästä johtuen Nuorten Exitin ja Usva-hankeen toiminta oli joidenkin kuukausien ajan tavallista suppeampaa. Elokuussa toimiston uusi tiimi oli koossa ja kaikki toiminnan muodot saatiin jälleen käyntiin.

Alkuvuodesta Exit – pois prostituutiosta ry:n toiminnanjohtajana toimi Anna Nuotio ja maaliskuulta toukokuulle vs. toiminnanjohtajan tehtävää hoiti Elina Hatakka. Uusi toiminnanjohtaja Lotta Viinikka aloitti tehtävässä toukokuun lopussa. Toiminnanjohtaja toimii myös Nuorten Exitin tiiminvetäjänä.

Nuorten Exitin tiimissä oli vuonna 2018 kaksi suunnittelijan, asiakastyön ohjaajan tehtävää. Vuoden alkukuukausina näissä tehtävissä toimivat Katri Peräaho ja Johanna Velling sekä sijaisena Vilma Jäävuori. Kesäkuusta eteenpäin toisena suunnittelijana, asiakastyön ohjaajana toimi Krista Kokkonen ja elokuussa toisena suunnittelijana, asiakastyön ohjaajana aloitti Saara Kokkonen.

Nuorten Exitin tiimiin kuuluvan vapaaehtoistyön suunnittelijan työtehtävä muuttui vuonna 2018 rahoituksen kasvamisen myötä kokopäiväiseksi ja tehtävässä aloitti huhtikuussa Netta Puustinen.

Usva-hankkeen projektipäällikkönä toimi Ilona Mäki syyskuun loppuun asti ja marraskuun alussa projektipäällikön sijaisena aloitti Anniina Piironen. Usva-hankkeen suunnittelijana, asiakastyön ohjaajana toimi huhtikuuhun asti Tuire Heino ja toukokuusta eteenpäin Raila Lainejoki.

Työntekijöille järjestettiin säännöllinen työnohjaus. Yhdistyksen kirjanpidon hoiti Christine Nenonen Necarex Oy:stä ja tilintarkastajana toimi Hannele Stenmark BDO Oy:stä. Toiminnantarkastajana toimi Jussi Aaltonen. Exit ry:n toimisto sijaitsi Helsingin Ruoholahdessa osoitteessa Tallberginkatu 2 B, 4-2.

3. NUORTEN PARISSA TEHTÄVÄ TYÖ: NUORTEN EXIT

KOHTAAVA TYÖ

Nuorten parissa kasvokkain tehtävää ennaltaehkäisevää työtä tehdään kouluvierailuiden, nuorille suunnattuihin tapahtumiin osallistumisen sekä nuorten ryhmätoiminnan avulla. Kasvokkain tehtävää työtä tehdään pääsääntöisesti pääkaupunkiseudulla, mutta vuonna 2018 muutamia kouluvierailuja tehtiin myös muualle Etelä-Suomeen.

KOULUVIERAILUT

Kouluvierailuilla käsiteltiin vuonna 2018 seksuaalista itsemääräämisoikeutta, seksuaalista kaltoinkohtelua ja nuorta suojaavaa lainsäädäntöä sekä Nuorten Exitin tukipalveluita. Kouluvierailuille ja aiheen käsittelylle on niin nuorten kuin opettajienkin palautteiden perusteella tarvetta. Nuoret osallistuivat oppitunneilla tietovisaan sekä tunnilla käytävään keskusteluun, ja tunnelma oli useimmiten oppitunneilla hyvä ja innostunut. Kouluvierailulla olevien nuorten oli myös mahdollista jättää kysymyksiä verkossa olevalle Kysy & lue -palstalle nimettömästi.

Kouluvierailuille osallistui Nuorten Exitin työntekijöiden ohella myös muutamia vapaaehtoisia. Nuorten Exitin tiimissä tapahtuneista henkilöstömuutoksista johtuen vapaaehtoisten kouluttaminen ajoittui syksyyn ja kouluvierailuja tehtiin vuoden 2018 aikana pääosin loka-marraskuussa.

Kouluvierailuilla tavatut nuoret: 567

Kouluvierailuilla tavatut opettajat: 40

Pidetyt oppitunnit: 22

Poimintoja palautteista:

"Oppitunti oli mielestäni todella hyödyllinen, koska nuorten on hyvä saada tietoa näistä asioista. Sain lisätietoa siitä mikä loppujen lopuksi on rikos ja kenen vastuulla se on"

"Opin "ikärajoista" ja että mitään ei tarvitse tehdä jos ei halua."

"Oppitunti oli selkeä ja hyvin suunniteltu. Opin, että myös homottelu ja huorittelu ovat seksuaalista kaltoinkohtelua."

"Oppitunnista oli hyötyä, mutta itselleni jotkut asiat olivat jo ennestään selviä. Sain lisää tietoa, miten toimia jos itse kokee ahdistelua."

TAPAHTUMAT

Nuorten Exit oli kesäkuussa mukana Nuorten Pride -tapahtumassa Helsingissä, jossa kahtena päivänä järjestettiin sateenkaarikynsistudio, tarjottiin mahdollisuus pelata Nuorten Exitin teemoihin liittyvää sanaselityspeliä ja keskusteltiin nuorten kanssa. Marraskuussa Exit ry oli toteuttamassa Valoa, ei väkivaltaa -tapahtumaa YK:n naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisena päivänä. Tapahtumissa kohdattiin yhteensä noin 300 nuorta ja aikuista.

Tapahtumiin osallistuminen jäi vuonna 2018 tavanomaista vähäisemmäksi, koska toimintoja jouduttiin supistamaan Nuorten Exitissä tapahtuneiden henkilöstövaihdosten vuoksi.

NUORTEN RYHMÄTOIMINTA

Vierailuja tehtiin toimintavuonna pääasiallisesti nuorisotaloilla sekä Aseman Lapset ry:n Walkers-bussilla. Nuorisotaloilla heräteltiin nuoria keskustelemaan seksuaalisesta itsemääräämisoikeudesta ja omista rajoista esimerkiksi pelien kautta.

Ryhmätoiminnassa huomioidaan paikan ja toimintamuodon erityispiirteet. Vierailuilla nuorten tiloihin annetaan tietoa seksuaalisesta itsemääräämisoikeudesta, madalletaan kynnystä puhua seksuaalisuudesta ja erityisesti seksuaalisesta kaltoinkohtelusta sekä tehdään tutuksi omaa ja muita tukipalveluita.

Vierailuilla kohdatut nuoret: 102

Vierailuilla kohdatut ammattilaiset: 29

ENNALTAEHKÄISEVÄ VERKKOTYÖ

Nuorten Exitin ennaltaehkäisevän verkkotyön tarkoituksena on tuottaa verkkoon voimavarakeskeistä, seksuaalista itsemääräämisoikeutta vahvistavaa sisältöä, jonka avulla tarjotaan nuorille oikeaa tietoa ja pyritään madaltamaan kynnystä hakeutua tuen piiriin. Verkkosisältöjen tuottamiseen osallistuvat mahdollisuuksien mukaan myös vapaaehtoiset.

Vuonna 2018 nuorille suunnatun ennaltaehkäisevän verkkotyön alustana toimivat aiemmin jo vakiintuneet Instagram, Snapchat ja Youtube. Verkkosivuilla julkaistiin tuttuun tapaan nuorille suunnattuja blogipostauksia. Nuorten seksuaalista kaltoinkohtelua ennaltaehkäisevää sekä seksuaalista

itseäänmääräämisoikeutta tukevaa verkkosisältöä tuotettiin sosiaalisiin medioihin ja verkkosivuille kuukausittain vaihtuvien teemojen mukaan. Näin taattiin verkkosisällön monipuolisuus. Teemoja olivat esimerkiksi seksuaalioikeudet ja ihmisoikeudet.

Nuorille suunnattua ennaltaehkäisevää verkkotyötä jatkettiin yhteistyössä Demi-lehden kanssa myös vuonna 2018, painottuen loppuvuoteen, kun Nuorten Exitin uusi tiimi oli aloittanut työt. Yhteistyömuodoksi on vakiintunut Q&A-tuokiot Demin sosiaalisissa medioissa nuorten seksuaalista itseäänmääräämisoikeutta tukevista aiheista. Q&A-tuokiot toteutettiin alkusyksystä Snapchat-palvelussa. Loppuvuodesta ne siirtyivät Instagramin puolelle, koska sitä kautta nuoria tavoitettiin laajemmin. Käsiteltyjä teemoja toimintavuonna 2018 olivat millainen kosketus on hyväksyttävää sekä miten lähestyä ihastuksen kohdetta.

Nuorille suunnatun ennaltaehkäisevän verkkotyön lisäksi Nuorten Exit on tuottanut verkkoon sisältöä nuorten parissa toimiville ammattilaisille. Ammattilaisille on viestitty erityisesti Facebookissa ja Twitterissä. Ammattilaisille suunnattu ennaltaehkäisevä verkkotyö on ollut seksuaalisen kaltoinkohtelun ja

vastikkeellisen seksin teeman tunnistamiseen, puheeksiottoon ja ennaltaehkäisyyn liittyvää. Ammattilaisille tuotettuja materiaaleja on myös jaettu ja mainostettu sosiaalisen median kanavissa.

Vierailuja Demin somessa 2 kpl

Seuraajia keskimäärin per kerta 5000-6000

AMMATTILAISTEN KOULUTUS JA KONSULTOINTI

Nuorten Exitin ammattilaisten koulutukset perustuvat tutkittuun tietoon, asiakastyöhön pohjautuvaan kokemukseen, sekä yhteistyöverkostoissa jaettuun asiantuntijuuteen. Henkilöstövaihdoksista johtuen myös ammattilaisverkostoissa toimiminen ja ammattilaisten kouluttaminen painottuivat vuonna 2018 loppuvuoteen, jolloin toteutettiin muutamia koulutuksia ja luotiin aktiivisesti kontakteja seuraavan toimintavuoden ammattilaiskoulutuksiin liittyen. Vuonna 2018 Nuorten Exitin koulutukset käsittelivät nuoriin kohdistuvan seksuaalisen kaltoinkohtelun tunnistamista, puheeksiottoa sekä ennaltaehkäisyä.

Aiempina toimintavuosina alkanut yhteistyö Helsingin kaupungin nuorten kriisityön vastaanotto toiminnan kanssa käynnistettiin uudelleen vuoden 2018 lopulla. Uudet vastaanottoyksiköiden työntekijät koulutettiin ohjaamaan nuorten seksuaalista itseäänmääräämisoikeutta vahvistavaa Omat rajat -työpajaa. Työpajan tarkoitus on toimia osana yksiköiden sijoitettujen nuorten parissa tehtävää työtä. Työntekijöiden osaamista ylläpidetään Nuorten Exitin koulutuksilla jatkossakin aina tarpeen mukaan.

Lisäksi Nuorten Exit piti mm. koulutusosion Sosped säätiön Vigor-hankkeen mentorikoulutettaville verkossa tapahtuvaan nuorten seksuaaliseen kaltoinkohteluun liittyen. Vigor-hankkeen mentorit toimivat seksuaaliterveyden sanansaattajina omissa kieliryhmissään. Koulutuksista saatu palaute oli myönteistä ja Nuorten Exit sai erityisesti kiitosta vuorovaikutuksellisuudesta, hyvästä ilmapiiristä ja kouluttajien ammattitaidosta.

Nuorten Exit toimii myös konsultoivana tahona nuorten parissa toimiville ammattilaisille seksuaalisen kaltoinkohtelun teemoissa. Vuonna 2018 konsultointi sisälsi mm. väkivaltatyön kentän palveluiden kartoittamista sekä ehdotuksia erilaisista toiminnallisista menetelmistä seksuaalisen kaltoinkohtelun ennaltaehkäisemiseksi ja seksuaalisen itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi.

Nuorten Exit tarjosi asiantuntemustaan seksuaalisen kaltoinkohtelun kysymyksissä myös nuorten asioiden vuoksi kokoontuville alueellisille verkostoille ja verkostoissa toimiville pääkaupunkiseudun alueella jalkautuville työntekijöille. Alueellisia verkostoja olivat esimerkiksi Seppä-verkosto Espoossa, Itiksen verkosto Itä-Helsingissä ja Lanuke- (lapset ja nuoret keskustassa) verkosto Helsingin keskustassa.

Koulutuksia ja konsultointeja 6

Koulutuksissa tavoitettuja ammattilaisia 54

AMMATTILAISILLE SUUNNATUT MATERIAALIT

Exit ry julkaisi vuonna 2017 Puhu, tunnista ja toimi -oppaan 13-29-vuotiaiden nuorten parissa toimivia ammattilaisia varten. Opas on tiivis tukimateriaali nuorten kohtaaman seksuaalisen kaltoinkohtelun tunnistamiseen ja puheeksiottoon. Se myös kannustaa ottamaan nuoren omien rajojen vahvistamisen ja seksuaalisen kaltoinkohtelun ennaltaehkäisyn yhdeksi nuorten kanssa toteutettavan toiminnan tavoitteeksi. Puhu, tunnista ja toimi –opas on edelleen ajankohtainen ja sitä on käytetty Nuorten Exitin toiminnassa vuonna 2018. Oppaasta on jalostettu erilaisia tukimateriaaleja ammattilaisille, kuten muistilista työyhteisöille siitä, miten tukea nuorten seksuaalista itsemääräämisoikeutta sekä ennaltaehkäistä nuorten seksuaalista kaltoinkohtelua.

2018 tuotettiin ammattilaisille myös uutta tukimateriaalia sähköisessä ja painetussa muodossa. Näitä olivat mm. toimintaohjeet epämiellyttävien tai ahdistavien verkkoysteydenottojen varalta nuoren kanssa läpikäytäväksi sekä ammattilaisille suunnattu esite, jossa on listattu tukipalveluita seksuaalisen kaltoinkohtelun tilanteisiin sekä materiaaleja teeman käsittelyyn nuorten kanssa. Tuotetut materiaalit tukevat Nuorten Exitin ydinviestiä siitä, että jokaisella on oikeus apuun ja tukeen. Toiminnan ja materiaalin avulla haluttiin terävöittää sitä, että jokainen nuorten parissa toimiva ammattilainen pystyy ottamaan puheeksi seksuaalisen kaltoinkohtelun ja vastikkeellisen seksin teemaa. Puheeksiottajan ei tarvitse olla teeman asiantuntija, vaan taito kohdata, tukea ja kuunnella riittää.

Ammattilaisille tuotetuista materiaaleista viestittiin vuonna 2018 aktiivisesti sosiaalisen median kanavissa. Nuorten parissa toimiville ammattilaisille suunnatun viestinnän alustoiksi vakiintuivat Twitter ja Facebook. Twitterissä ja Facebookissa oltiin 2018 säännöllisesti esillä materiaalien jakamisen ja mainostamisen lisäksi myös seksuaalisen kaltoinkohtelun teemaan liittyvien artikkelien jakamisen sekä kannanottojen kautta.

ASIAKASTYÖ

Nuorten Exit tarjoaa keskustelutukea, neuvontaa ja palveluohjausta 13–29-vuotiaille nuorille. Nuorten Exitin kahdenkeskisessä ja luottamuksellisessa chatissa nuori pääsee nimettömästi keskustelemaan koulutetun ammattilaisen kanssa omiin rajoihin, seurusteluun, seksuaaliseen kaltoinkohteluun ja vastikkeelliseen seksiin liittyvistä asioista.

2018 alkuvuodesta Nuorten Exitin chat oli auki keskiviikkoisin klo 16-18, mutta keväällä chat jäi tauolle uusien työntekijöiden rekrytoinnin ja perehdyttämisen ajaksi. Syksyllä chatin aukioloaikoja laajennettiin siten, että viikoittaiset päivystysajat olivat tiistaisin klo 16–18 ja torstaisin klo 14-16.

Yksittäisten neuvontayhteydenottojen lisäksi nuorten on mahdollista saada verkon välityksellä lyhytkestoista keskustelutukea 1-5 tapaamisen verran. Työskentely on luonteeltaan nuoren tilannetta vakauttavaa ja pyrkii tarpeen vaatiessa ohjaamaan nuorta kasvokkain tukipalveluihin. Tämän lisäksi Nuorten Exitillä on verkkosivuilla Kysy & Lue-palsta, jossa on viime aikoina vastattu erityisesti kouluvierailuilla nuorten jättämiin nimettömiin kysymyksiin.

Vastatut asiakasyhteydenotot

Kysy & lue ja sähköposti: 33

Chat: 141

Chatissa jonoon jääneitä: 78

Nuoret lyhytkestoisen tuen parissa: 10

Nimetöntä palautetta asiakastyöstä:

"Tämä chat oli mahtava juttu ja oli matalampi kynnyks hakea apua ensin näin. Kiitos sinulle ja teille tärkeästä työstä ja että pidätte tätä palvelua yllä!"

"On tärkeää kuulla, että minulla on kuitenkin oikeus tuntee ja ajatella niin kuin tunnen."

"Kiitos ymmärtäväisestä ja empaattisesta asenteesta sekä kuuntelemisesta."

VAPAAEHTOISTOIMINTA NUORTEN EXITISSÄ

Vapaaehtoistoiminta Nuorten Exitissä on tukemassa perustehtävää: seksuaalisen kaltoinkohtelun ennaltaehkäisyä ja seksuaalisen itsemääräämisoikeuden vahvistamista. Vapaaehtoistoiminnan avulla saadaan ennaltaehkäisevään työhön lisävolyymiä sekä tavoitetaan nuoria entistä paremmin. Merkittävä osa Nuorten Exitin vapaaehtoisista on sosiaali-, terveys- ja kasvatusalan ammattilaisia.

Vuonna 2018 vapaaehtoistoimintaa päästiin toteuttamaan suunnitelmien mukaan vuoden toisella puoliskolla henkilöstövaihdosten vuoksi. Syksyllä järjestettiin vapaaehtoisuus koulutus, josta saatiin Nuorten Exitin toimintaan aktiivisesti mukaan kaksi uutta vapaaehtoista. Heidän lisäksi toiminnan piirissä oli myös aiempina vuosina koulutettuja vapaaehtoisia. Vapaaehtoiset osallistuivat kouluvierailuille ja olivat mukana Valoa, ei väkivaltaa -tapahtumassa marraskuussa. Joulukuussa Nuorten Exit osallistui joulukuussa vapaaehtoistyön messuille.

Vuonna 2018 koulutettuja uusia vapaaehtoisia: 2

Aktiivisia vapaaehtoisia mukana toiminnassa:15

4. PÄIHTEIDEN AKTIIVIKÄYTTÄJIEN PARISSA TEHTÄVÄ TYÖ: USVA-HANKE

HANKKEEN TAVOITE

Vuosi 2018 oli kolmivuotisen Usva-hankkeen toinen toimintavuosi. Hankkeessa kehitetään ja pilotoidaan toimintamalli nuoriin aikuisiin päihteiden aktiivikäyttäjiin kohdistuneen seksuaalisen kaltoinkohtelun

tunnistamiseksi ja puheeksi ottamiseksi. Kohderyhmälle tarjotaan tukea ja neuvontaa heidän omissa toimintaympäristöissään, kuten päihteidenkäyttäjille suunnatuissa terveysneuvontapisteissä ja päiväkeskuksissa sekä etsivän työn avulla kaduilla, julkisissa ja puolijulkisissa tiloissa. Hankkeessa pyritään vahvistamaan ammattilaisten valmiuksia päihteiden aktiivikäyttäjien kokeman seksuaalisen kaltoinkohtelun kohtaamiseen verkostotyön, vaikuttamistyön ja koulutusten avulla. Lisäksi hankkeessa tuotetaan materiaaleja ammattilaisten ja hankkeen kohderyhmän tueksi.

TIEDON KERÄÄMINEN

Hankkeen ensimmäisenä vuonna ammattilaisilta kyselylomakkeella ja vertaisilta ryhmäkeskustelumenetelmällä kerättyä tietoa on täydennetty vuoden 2018 aikana hankkeen toiminnan systemaattisena raportointina. Raportoinnin avulla eri työmuodoista kerätty tieto mahdollistaa sekä määrällisen että toiminnan sisältöjen ja saadun palautteen arvioinnin. Lisäksi kaikki hankkeen keskeiset yhteistyökumppanit tavattiin loppuvuoden aikana yhteistyön arvioimiseksi.

KESKEISET YHTEISTYÖKUMPPANIT JA VERKOSTOT

Usva-hanke jatkoi vuonna 2018 yhteistyötä Tukikohta ry:n, Espoon kaupungin terveysneuvontapiste Linkin, Sininauhasäätiön Toimintatila Spotin, Kurvin D-aseman, Osis2-hankkeen ja Diakonissalaitoksen Dösa-hankkeen kanssa. Vuoden aikana yhteistyö käynnistettiin lisäksi Vantaan kaupungin Tikkurilan ja Myyrmäen terveysneuvontapiste Vinkkareiden ja A-klinikkasäätiön Katuklinikka-hankkeen kanssa. Yhteistyötä hankkeen yhteistyökumppaneiden kanssa pyrittiin tiivistämään toiminnan sujuvoittamiseksi ja kohderyhmän tavoittamiseksi.

Hankkeen alussa käynnistettyä ohjausryhmätoimintaa jatkettiin suunnitelmallisesti. Usva-hankkeen ohjausryhmässä on edustus Exit – pois prostituutiosta ry:n hallituksesta sekä päihdetutkimuksen, tuetun asumisen, päihde- ja mielenterveystyön ja väkivaltatyön kentiltä. Ihmiskauppaverkoston ja Suomen kansallisen väkivaltaobservatorion lisäksi Usva-hanke osallistui Nopean huumetiedon verkosto Nopsaan ja Etsivän työn verkostoon. Lisäksi hankkeen projektipäällikkö osallistui Dösa-hankkeen ohjausryhmään asiantuntijajäsenenä.

PÄIVYSTYKSET TOIMINTAYMPÄRISTÖISSÄ

Ensimmäisenä hankevuotena aloitettua matalan kynnyksen toimipisteissä tehtävää päivystystoimintaa jatkettiin ja laajennettiin vuoden 2018 aikana. Vuonna 2017 aloitettujen Sininauhasäätiön Toimintatila Spotin, Tukikohta ry:n avoimien ovien, Kurvin D-aseman ja Espoon kaupungin terveysneuvontapiste Linkin päivystysten lisäksi päivystystoiminta aloitettiin Vantaan kaupungin terveysneuvontapiste Vinkkareissa Myyrmäessä ja Tikkurilassa.

Päivestyksissä Usva-hankkeen työntekijä on ollut toimintaympäristöissä paikalla sovitusti noin kahden viikon tai kuukauden välein esittelemässä hanketta, keskustelemassa seksuaalisesta kaltoinkohtelusta ja muista ajankohtaisista teemoista sekä tarjoamassa ohjausta ja neuvontaa. Päivystysten yhteydessä on tarjottu

mahdollisuutta kahdenkeskiseen keskusteluun erillisessä tilassa. Päivystysten yhteydessä on jaettu hankkeen materiaaleja.

Päivystysten lisäksi hankkeessa järjestettiin itsemääräämisoikeutta ja omia rajoja käsittelevä koulutus yhteistyökumppanin ylläpitämässä vertaisryhmässä.

Päivystyskerrat: 72

Kohdatut kohderyhmän edustajat toimintaympäristöissä: 249

ETSIVÄ TYÖ

Jo hankkeen ensimmäisenä vuonna etsivää työtä toteutettiin toimintaympäristöjen ulkopuolella kaduilla sekä julkisissa ja puolijulkisissa tiloissa. Vuoden 2018 aikana etsivä työ aloitettiin uusien yhteistyökumppaneiden kanssa, joita olivat Diakonissalaitoksen Dösa-hanke, A-klinikkasäätiön Katuklinikka-hanke ja Osis2-hankkeen etsivä työ. Dösa-hankkeen kanssa yhteistyö vakiintui syksyn aikana säännölliseksi kahden viikon välein toteutuvaksi jalkautuvaksi yhteistyöksi.

Jalkautumiskerrat: 13

Kohdatut kohderyhmään kuuluvat: 21

YKSILÖASIAKASTYÖ

Hankkeessa tarjotaan yksilötukea päihteiden aktiivikäyttäjille seksuaalisen kaltoinkohtelun kokemuksissa sekä muissa seksuaalisuuteen ja ihmissuhteisiin liittyvissä kysymyksissä. Tuki on luonteeltaan vakauttavaa kriisitukea, seksuaalineuvontaa, psykososiaalista tukea ja palveluohjausta. Tukea tarjotaan nimettömästi ja luottamuksellisesti keskimäärin 1-5 kertaa pääasiassa yhteistyökumppaneiden tiloissa.

Hankkeessa tavoitetaan yksilöasiakkaita matalan kynnyksen toimintaympäristöissä tehtävän päivystystyön avulla, yhteistyökumppaneiden ohjaamina ja asiakkaiden omien yhteydenottojen kautta. Tapaamisten lisäksi asiakkaisiin on tarvittaessa ollut mahdollista olla yhteydessä puhelimitse ja viestien välityksellä. Noin puolet hankkeen aikaisista tukisuhteista on jäänyt yhteen kertaan ja noin puolet asiakkaista on tavoitettu useamman kerran.

Yksilöasiakkaat: 10

Tapaamiset: 29

Puhelut: 19

AMMATTILAISTEN KOULUTTAMINEN

Hankkeen koulutuksilla pyritään vahvistamaan päihteiden aktiivikäyttäjää työssään kohtaavien ammattilaisten valmiuksia seksuaalisen kaltoinkohtelun tunnistamiseen ja puheeksi ottoon. Koulutukset ovat olleet kestoltaan tunnista kolmeen tuntiin koulutuksen tilaajan tarpeista riippuen.

Vuonna 2018 koulutuksia järjestettiin yhteensä kuusi, joiden osallistujat olivat vertaistukimessujen vierailijoita sekä päihde-, mielenterveys- ja väkivaltatyön toimijoita ja opiskelijoita. Lisäksi Usva-hanke

osallistui joulukuussa 2018 järjestettyyn ICSOR-konferenssiin (International Conference on the Survivors of Rape) hanketta esittelevällä puheenvuorolla. Puheenvuoro tavoitti noin 140 kuulijaa

Koulutuskerrat: 6

Osallistujamäärä: 69

HAVAINTOJA

Hankkeen alkuvaiheessa havaittiin, että toiminnan kohdentaminen ainoastaan nuoriin aikuisiin on vaikeaa, sillä toimintaympäristöissä kohdataan eri ikäisiä henkilöitä. Lisäksi hankkeessa on huomattu, että erityisesti nuorten päihteiden aktiivikäyttäjien tavoittaminen on haastavaa. Nuorimmat päihteiden aktiivikäyttäjät eivät juurikaan vietä aikaa hankkeen toimintaympäristöissä, eivätkä he välttämättä koe itse tarvitsevansa apua. Hankkeen alkuperäisen tavoitteen mukaisesti hankkeen toiminta on edelleen kohdennettu toimintaympäristöihin, jotka tavoittavat erityisesti nuoria aikuisia, mutta yksilötukea tarjotaan kaikille iästä riippumatta.

Hankkeen aikana on herännyt erityinen huoli nuorista naisista ja naisen asemasta päihteiden aktiivikäyttäjien keskuudessa. Päihteitä aktiivisesti käyttävillä naisilla on suuri riski kohdata seksuaalista kaltoinkohtelua. Toisaalta miesten on usein naisekin vaikeampaa hakea apua seksuaalisen kaltoinkohtelun kokemuksiin.

Hankkeessa on huomattu, että yksilöasiakkaiden tavoittaminen on haastavaa. Yhteistyökumppanien aktiivisen ohjauksen on havaittu madaltavan huomattavasti uuden asiakkaan yhteydenoton kynnyistä. Toisaalta hankkeessa on tavoitettu kohderyhmään kuuluvia henkilöitä, joiden kanssa on sovittu useita tapaamisaikoja, jotka eivät ole sovitusta huolimatta toteutuneet. Asiakkaiden tukisuhteeseen sitouttamiseen on pyritty kiinnittämään erityistä huomiota.

Oman ryhmämuotoisen toiminnan kehittäminen ei ole ollut toistaiseksi ajankohtaista. Hankkeen koulutuksista on saatu hyvää palautetta ja moni päihteiden aktiivikäyttäjä työssään kohtaava ammattilainen on kokenut koulutuksen hyödylliseksi. Koulutusten avulla on voitu vahvistaa kohderyhmän parissa työskentelevien ammattilaisten valmiuksia seksuaalisen kaltoinkohtelun tunnistamiseen ja asiakkaan tukemiseen.

5. VAIKUTTAMISTYÖ JA VIESTINTÄ

Ulkoista viestintää tehtiin erityisesti sosiaalisessa mediassa Facebookissa, Twitterissä ja Instagramissa ja myös verkkosivuilla. Nuorille suunnattu materiaali löytyy Nuorten Exitin omilta verkkosivuilta (www.nuortenexit.fi) ja ammattilaisille suunnattu materiaali on koko järjestön yhteisellä verkkosivustolla (www.exitry.fi)

Exit ry:n ulkoista viestintää tehtiin vuonna 2018 usealle eri kohderyhmälle: nuorille ja heidän vanhemmilleen, ammattilaisille, vapaaehtoistyöstä ja seksuaalisen itsemääräämisoikeuden vahvistamisesta kiinnostuneille, poliittisille päättäjille ja yhteistyöverkostoille.

Exit ry:llä on yhteinen viestintästrategia, jonka lisäksi Nuorten Exitillä ja Usva- hankkeella on omat viestintäsuunnitelmansa. Viestintäsuunnitelma sisältää myös ohjeistuksen kriisiviestintään. Viestinnän periaatteita ovat selkeys, luotettavuus ja lähestyttävyyys. Tärkeää viestinnässä on oikean tiedon esiintuominen ja erilaisten asiakkaiden parissa tehtävästä käytännön työstä tiedottaminen Exit ry:n arvojen mukaisesti.

Vaikuttamistyötä tehtiin vuoden aikana myös sosiaalisessa mediassa kommentoimalla ajankohtaisia ilmiöitä ja uutisia sekä nostamalla esiin käytännön työn myötä tulleita tietoja ja näkökulmia. Lisäksi pidettiin asiantuntijapuheenvuoroja ja tehtiin verkostoyhteistyötä muiden järjestöjen kanssa. Lisäksi Nuorten Exit näkyi asiantuntijana yksittäisissä lehtijutuissa. Heinäkuussa 2018 Exit ry osallistui SuomiAreena – tapahtumaan Porissa, jossa Exit ry oli järjestämässä nuorten seksuaaliseen itsemääräämisoikeuteen liittyvää paneelikeskustelua yhdessä Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan, Tasa-arvovaltuutetun, Naisasialiitto Unionin kanssa ja sosiaali- ja terveysministeriön kanssa.

Usva-hankkeen osalta vaikuttamistyötä tehtiin ammattilaisille suunnattujen puheenvuorojen avulla. Projektipäällikkö puhui Terveysneuvontapäivillä otsikolla: ”Seksuaalisen itsemääräämisoikeuden tukeminen on haittoja vähentävää työtä – seksuaalisen kaltoinkohtelun ja vastikkeellisen seksin tunnistaminen ja itsemääräämisoikeuden tukeminen päihteiden aktiivikäyttäjien arjessa”. Lisäksi Usva-hankkeella oli lyhyt puheenvuoro Päihdepäivillä. Yhteensä kuulijoita oli n. 170.

Exit ry osallistui toimintavuonna 2018 syrjinnästä vapaa alue – kampanjaan, joka on kaikenlaisen syrjinnän, häirinnän ja kiusaamisen vastainen kampanja. Kampanjaan osallistumisella julistauduttiin syrjinnästä vapaaksi alueeksi eli sitouduttiin syrjimättömyyden periaatteeseen sekä vastustamaan ja puuttumaan syrjintään. Syrjinnästä vapaa alue – liikennemerkki asetettiin näkyvälle paikalle toimipaikkaan sekä asian tiimoilta oltiin sosiaalisessa mediassa esillä. Työyhteisössä on myös käyty kampanjan teemasta keskustelua. Kampanjaa toteuttavat yhteistyössä oikeusministeriön kanssa useat järjestötoimijat kuten Ihmisoikeusliitto ry ja Nuorisoyhteistyö Allianssi.

6. VERKOSTOITUMINEN JA KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Yhteistyötä tehtiin niin väkivaltatyötä tekevien järjestöjen kuin nuoriso-, sosiaali-, ja päihdetyön toimijoiden kanssa. Exitin työntekijät ovat aktiivisesti mukana monessa työn sisältöön liittyvässä verkostossa. Kukin työntekijä osallistuu verkostoyhteistyöhön omasta työnkuvastaan käsin.

Vuoden 2018 aikana Exit ry:n toiminnassa aktiivisia verkostoja olivat Suomen kansallinen väkivaltaobservatorio, ihmiskauppaverkosto sekä alueelliset verkostot. Verkkotyön osalta Nuorten Exit oli mukana Nuorille suunnatun verkkotyön foorumissa (NuSuVeFo). Nuorten Exit oli osana verkoston kehittäjäryhmää koordinoimassa verkoston toimintaa, sisältöjä ja yleiskokouksia. Lisäksi Nuorten Exit osallistui saavutettavuustyöryhmän sekä yksilöohjauksen ryhmän toimintaan. Nuorten Exit oli myös mukana vapaaehtoistyöhön liittyviin Valikko-tapahtumissa ja seminaareissa Helsingissä ja Espoossa.

Usva-hanke osallistui Etsivän työn verkostoon sekä Nopean huometiedon rinki Nopsaan.

Euroopan komission rahoittama Disrupt Demand –hanke vahvisti vuoden 2018 aikana Exit ry:n kansainvälisiä kumppanuuksia ja vaikuttamistyötä. Exit ry järjesti kokous- ja seminaaritapaamisen Helsingissä kesäkuussa Irlannista, Ranskasta, Ruotsista, Latviasta ja Kyprokselta tuleville yhteistyökumppaneille. Vuoden 2018 aikana Disrupt Demand -hankkeessa oli myös kokous- ja konferenssitapaamiset Tukholmassa ja Dublinissa sekä hankkeen tuloksista järjestetty kuulemistilaisuus EU-parlamentissa Brysselissä. Exit ry myös on vuodesta 2017 lähtien ollut kansainvälisen prostituution vähentämiseen pyrkivän verkoston CAP Internationalin jäsen.

Verkosto-ja yhteistyötapaamisia vuonna 2018 yhteensä 53 kpl

Nuorten Exit: 33, Usva: 20, Exit ry:n muut toiminnot: 6